

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1120-

24. mars 2022

Svar til Stortinget om representantforslag 145 S om å stanse gruvedumping i sjø

Jeg viser til brev av 18. mars 2022 fra Stortingets energi- og miljøkomite hvor det er bedt om klima- og miljøministerens vurdering av representantforslag 145 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Birgit Oline Kjerstad, Lars Haltbrekken, Alfred Jens Bjørlo, Ola Elvestuen, Sofie Marhaug og Une Bastholm om å stanse gruvedumping i sjø. Siden forslaget berører Nærings- og fiskeridepartementet har jeg konferert med næringsministeren angående den delen av forslaget som berører hans ansvarsområde.

Den 5. juni 2015 ga Klima- og miljødepartementet Nordic Mining ASA (nå Nordic Rutile AS) tillatelse etter forurensningsloven til gruvedrift i Engebøfjellet, med etablering av sjødeponi i Førdefjorden. Etter klage ble tillatelsen opprettholdt av Kongen i statsråd 19. februar 2016. Den 15. januar 2015 ga Miljødirektoratet Nussir ASA tillatelse etter forurensningsloven til gruvedrift i forekomstene Nussir og Ulveryggen, med etablering av sjødeponi i Repparfjorden. Vedtaket ble etter klagebehandling opprettholdt av Klima- og miljødepartementet den 19. desember 2016.

Det er et omfattende kunnskapsgrunnlag som er lagt til grunn for vedtakene i begge sakene. Miljøvirkningene er grundig utredet og vurdert før vedtak ble fattet, både i konsekvensutredninger og tilleggsutredninger. Alternative deponiløsninger ble også vurdert før vedtak ble fattet. I tillatelsene er det stilt strenge krav til utslipp, miljøovervåking, utslippskontroll og rapportering. For eksempel er det stilt krav om maksimal tillatt spredning av partikler ved grensen av deponiområdet, samt krav om overvåking og at bedriften må treffe tiltak dersom grensene overskrides. Videre skal bedriften kontinuerlig arbeide med å redusere mengden avfall som må deponeres, og det stilles krav om å vurdere og undersøke muligheten for tilbakefylling og alternativ bruk av avgangsmassene.

På bakgrunn av dette mener jeg det ikke er grunnlag for å trekke tilbake tillatelsene gitt til Nordic Rutile AS og Nussir ASA, slik det er foreslått i punkt 1 i representantforslaget. Jeg vil også påpeke at flere omgjøringsbegjæringer har vært vurdert siden tillatelsene ble gitt, uten at det ble vurdert å være grunnlag for omgjøring. Det er generelt en høy terskel for å trekke tilbake tillatelser. Bedriftene må kunne regne med at tillatelsen skal gjelde over tid og innrette driften sin deretter. Miljødirektoratet har myndighet etter forurensningsloven til å omgjøre eller endre tillatelser på visse vilkår - for eksempel dersom ny teknologi gjør det mulig å minske forurensningen i vesentlig grad. I tillegg er det forutsatt i tillatelsene at dersom den ikke er tatt i bruk innen fire år, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Miljødirektoratet kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen. Miljødirektoratet følger driften nøye og vil justere vilkårene i tillatelsen dersom det er grunnlag for det.

Til representantforslagets punkt 3 vil jeg påpeke at enhver forurensning isolert sett er uønsket og forbudt etter forurensningsloven. Forurensningsmyndighetene har gjennom forurensningsloven fått oppgaven å vurdere hvilke forurensninger som etter en helhetlig vurdering likevel bør tillates. For å lykkes med det grønne skiftet er det behov for mineralske stoffer. Gruvedrift medfører miljøvirkninger i form av store inngrep i naturen gjennom utgraving av verdifulle mineraler og deponering av avgangsmasser som i hovedsak består av nedmalt stein. Selv om det i tillatelser etter forurensningsloven stilles vilkår om å vurdere alternativ bruk, gjenvinning eller tilbakeføring av avgangsmassene, er det begrensede muligheter for løsninger som reduserer avgangsmassene vesentlig på grunn av driftsmessige forhold, volum og kostnader. I overskuelig fremtid er det derfor ikke realistisk å se for seg mineralvirksomhet uten behov for deponi.

Både landdeponi og sjødeponi medfører betydelige miljøvirkninger. Hvilken deponiløsning som bør velges, må vurderes konkret i hver enkelt sak, og avhenger blant annet av mineralforekomstens lokalisering, egenskapene ved det aktuelle deponiområdet, fysisk og kjemisk sammensetning av avgangen, driftsforhold og miljøkonsekvenser. Ved å utelukke sjødeponi som en mulig løsning vil miljømyndighetene ikke kunne tillate den løsningen som i det enkelte tilfelle gir minst negativ miljøeffekt på kort og lang sikt.

Jeg mener det er viktig at også fremtidens deponiløsninger, som en del av en bærekraftig mineralnæring, gis strenge rammer gjennom regelverk og tillatelser og at den nødvendige fleksibilitet mellom land- og sjødeponi opprettholdes.

Når det gjelder punkt 2 i representantforslaget fikk Nordic Rutile AS i juni 2020 tildelt driftskonsesjon etter mineralloven fra Direktoratet for mineralforvaltning. Vedtaket er påklaget og er nå til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Siden klagen er under behandling, kan ikke næringsministeren gå nærmere inn på saken.

Med hilsen

Espen Barth Eide